

باز آفرینی بافت تاریخی بارویکرد فرهنگ مبنا برای رسیدن به اهداف توسعه پایدار (نمونه موردی):

محله چهارباغ مشهد

دکتر قهرمانی، نفیسه بابائی، امیر حسین حیدری، لیا طالب همت

چکیده

شهر مشهد به عنوان دومین کلان شهر ایران در طی ادوار مختلف تحت تاثیر شرایط اجتماعی - اقتصادی متفاوت فراز و نشیب های بسیاری را پیموده که در سال های اخیر با توجه به ورود ناگزیر به جریانات جهانی شدن سرعت تغییرات بیشتر شده و هسته ی تاریخی آن نسبت به سایر مناطق این شهر تغییرات بیشتری را متحمل شده است. در حالی که این هسته ی کهن، دارای پتانسیل های فرهنگی - اجتماعی منحصر به فردی می باشد که متاسفانه طرح های پیشنهادی معاصر به دلیل نگاه سطحی و مهندسی، بدون شناخت دقیق کیفیات ارزشمند و کشف ریشه های تاریخی محلات قدیم تدوین شده اند که نه تنها کالبدی مناسب با نیاز های امروز ساکنین آن به وجود نیاورده بلکه به دلیل برهم زدن تعادل موجود باعث خروج ساکنین و کاهش انسجام اجتماعی و بازده اقتصادی اکثر محلات قدیمی شهر گشته اند. این در حالی است که امروزه کشورهای پیشرفته با به کارگیری رویکردی هایی همچون باز آفرینی فرهنگ مبنا و استفاده حداکثری از میراث موجود در شهر هایشان به عنوان سرمایه هایی برای بهره بری اقتصادی و تعریف محلات فرهنگی به دنبال تقویت انسجام اجتماعی جوامع محلی و در نتیجه آن حرکت به سمت پایداری اجتماعی و اقتصادی محلات که کمال شهر ایرانی - اسلامی است، میباشند. از جمله محلات متأثر از این تغییر و تحولات محله ی چهارباغ می باشد که در این پژوهش به کمک روش تحقیق کیفی در دو بخش مطالعات اسناد تاریخی و برداشت های میدانی در مرحله ی اول به شناخت جایگاه محله ی چهارباغ در ساخت فضایی شهر دیروز و شهر امروز پرداخته شده و در ادامه یافته های حاصل از آن به کمک روش سوات تحلیل شده در مرحله ی بعد با بازشناسی ظرفیت های فرهنگی محله و با کاربست شاخص های محله ی فرهنگی به ارائه راهبردهایی در جهت ساماندهی محله ی چهارباغ پرداخته شده است.

کلمات کلیدی: باز آفرینی فرهنگ مبنا، محله فرهنگی، پایداری اجتماعی و اقتصادی، شهر ایرانی - اسلامی، محله ی

چهارباغ